

LIIKENNE-

AAPINEN

Sisältö

Liikenneaapisen lukijoille	1
Koulusta Tasanteelle	2
Koulusta Tasanteelle tunnelin kautta	3
Lautakatonkadulta kouluun	4
Kartta	5 ja 8
Liikennemerkit	6-7
Dunckerinkadulta kouluun	9
Orimuskadulta kouluun	10
Nuotiokadulta kouluun	11
Muista aina liikenteessä	12
Pyöräilijän huoneentaulu	13

Työryhmä: Raimo Mäkelä
Tommi Alanen
Teppo Mattila
Tiina Saari

Asiantuntijat: Matti Joki
Jari Viljanen
Ari Tantt

Piirroksat: Tiia Tuomi
Valokuvat: Studio Amanda
Julkaisija: Atalan Koulu
Painopaikka: Öhrling Ky

Liikenneaapisen lukijoille

Liikenneturvallisuudesta huolehtiminen on erityisen tärkeää alueilla, missä liikkuu runsaasti lapsia. Liikennekasvatusta ja –opetusta annetaan niin kodeissa, päiväkodeissa kuin kouluissakin. Aiemmin koulujen liikenneopetus sisältyi yhtenä osana kansalaistaito-nimiseen oppiaineeseen, mutta sen jäätyä pois oppiaineitten joukosta liikennekasvatusasioita on käsitelty useiden eri oppiaineiden yhteydessä ns. aihekokonaisuutena.

Syksyllä 2002 Atalan koulun vanhempainyhdistys ja koulun opettajakunta perustivat toimikunnan suunnittelemaan paikallista liikennekasvatusmateriaalia Atalan koulun oppilaille. Toimikunta päätti kohdistaa tämän Liikenneaapisen sisällön erityisesti jalankulkijoille ja pyöräilijöille. Kirjasessa on esitelty kuuden reittiesimerkin avulla turvalliset koulutiet ohjeineen. Reitit on valittu keväällä 2002 oppilaille tehdyn koulureittikyselyn perusteella.

Tämä kirjanen jaetaan ensimmäisten luokkien oppilaille jo ennen koulun alkua, siis ennen oikeaa aapista. Tulevan ensiluokkalaisen kanssa on syytä harjoitella turvallista koulutietä jo hyvissä ajoin ennen koulun alkamista. On hyvä oppia tuntemaan yleisimmät liikennemerkit. Samoin keskustelu vaarallisista teiden ylityspaikoista on tärkeää. Muistettava on myös, että koulumatkan kulkeminen polkupyörällä on kiellettyä ensimmäisenä kouluvuotena. Lasten liikennesääntöjen noudattamista on syytä tarkkailla myös myöhempinä kouluvuosina sekä kotona että koulussa.

Rahoitus tämän kirjasen julkaisemiseen on saatu muistotililtä: helmikuussa 2002 koulutiellä menehtyneen Atalan koulun oppilaan perhe lahjoitti tilin tuoton Atalan koulun vanhempainyhdistykselle käytettäväksi koululaisten liikenneturvan edistämiseen. Toimikuntamme mielestä paikallinen oppimateriaali parhaiten tavoittaa jokaisen oppilaan ja siten lisää turvaa koulumatkoilla.

Toivon, että nämä oppikirjasen ohjeet opitaan ja niitä myös noudatetaan erityisen hyvin. Sisältö on yhteinen kaikille kevyenliikenteenväylien käyttäjille ja tärkeä niin koulutyön aloittajille kuin vanhemmillekin koululaisille.

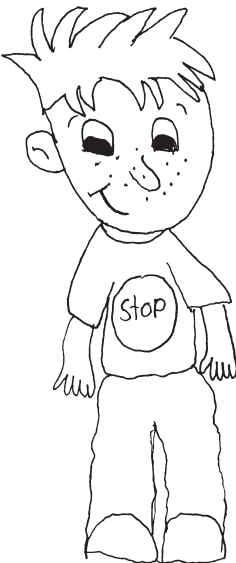
Turvallista koulumatkaa tuleville vuosille!

Raimo Mäkelä
rehtori

Koulusta Tasanteelle

- lähesty rauhallisesti autotietä
- harkitse, milloin on turvallista ylittää tie
- varmista itse, että tie vapaa

PANU JA JOUNI MATKALLA ATALAN KOULUSTA KOTIIN

Panu ja Jouni asuvat Tasanteella. Nyt he kertovat, miten Atalan koulusta kuljetaan kotia kohti:

"Koulun pihasta lähdetään Pulkkakatua pitkin. Vastaantulevia pitää tietenkin väistää, mutta muuten voi kävellä jalkakäytävän reunaa pitkin. Sitten pitää ylittää Nikinväylä. Tielle on aina tultava niin, että voi rauhassa harkita, milloin on turvallista ylittää tie. Siinä on suojatie. Ennen tien ylittämistä kuunnellaan tarkkaan ja katsotaan vasemmalle, oikealle ja vielä kerran vasemmalle. Jos autoja ei tule, niin ylitetään katu. Juosta ei saa. Jos juoksee tai pelleilee tiellä, voi kaatua keskelle tietä. Varsinkin talvella, autoa ei saa heti pysähtymään. Pitää aina itse varmistaa, että tie on vapaa."

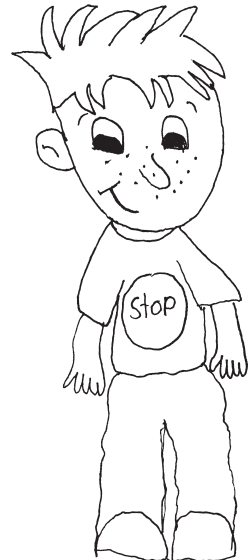
Koulusta Tasanteelle tunnelin kautta

- kävele kevyenliikenteenväylän oikeassa tai vasemmassa reunassa
- varo tunnelista tulijoita

"Aitolahdentien reunassakin on kävelytie, mutta se on myös pyörätie. Sitä kutsutaan kevyenliikenteenväyläksi. Talvella lähellä olevasta alikulkutunnelista menevät myös hiihtäjät. Ennen tunnelia on alamäki. Kotimatka sujuu vauhdikkaasti, jos antaa vauhdin viedä, mutta pitäisi muistaa ainakin pari asiaa. Jalankulkijat kävelevät kevyenliikenteenväylän oikeassa tai vasemmassa reunassa. Tietenkin olisi hauskaa juosta kaksi rinnan ja kurvata vauhdilla tunneliin, mutta silloin voi tulla yhteentörmäys. Tunnelista voi tulla joku, vaikka häntä ei vielä näy. Kun ottaa toiset huomioon, niin selviää parhaiten."

Tunnelin jälkeen on ylämäki ja sitten matka jatkuu Tasanteenkadun reunaa pitkin. Sen pojat ylittävät vasta myöhemmin äidin ja isän kanssa sovitusta paikasta. He jatkavat matkaa ja ovat pian kotona taas.

Lautakatonkadulta kouluun

- paina painiketta ja odota että valo vaihtuu vihreäksi
- varmista liikennevaloissakin, että auto pysähtyy
- jää keskikorokkeelle, jos valo vaihtuu punaiseksi kesken ylityksen

SAARA KÄYTTÄÄ LIIKENNEVALOJA

Saara on juuri muuttanut Lautakatonkadulle. Hänen koulureitillään on nyt liikennevalot. Ennen ensimmäistä koulumatkaa Saara käy harjoittelemassa tien ylitystä ja kertoo siitä:

"Kun jalankulkija haluaa mennä Aitolahdentien yli, hänen on painettava painiketta. Tien ylitystä ei kannata odottaa ihan tien reunassa, sillä auton peili voi osua ihmiseen. Pienen odotuksen jälkeen autoilijalle syttyy punainen valo. Liikennevalo-ohjatussakin ylityspaikassa pitää katsoa, että autot ovat pysähtyneet, ennen kuin lähtee ylittämään katua. Kun vihreässä lampussa, missä on kävelevä ihminen, palaa valo, niin tien voi ylittää. Muista, että matkaa ei saa jatkaa, jos valo vaihtuu punaiseksi kesken ylityksen. Silloin sinun on painettava jalankulkuvalon painiketta uudelleen keskikorokkeella. Kun vihreä valo palaa taas, voit ylittää tien."

Yleisimmät liikennemerkit Atalan

Lapsia

Muu vaara

Pyöräilijöitä

Suojatien ennakkovaroitus

Tienristeys

Tietyö

Jalankulku kielletty

Jalankulku, polkupyörällä
ja mopolla ajo kielletty

Polkupyörällä ja mopolla
ajo kielletty

Mootorikäyttöisellä
ajoneuvolla ajo kielletty

Vasemmalle kääntyminen
kielletty

Oikealle kääntyminen
kielletty

Kielletty ajosuunta

Ajoneuvolla ajo kielletty

Pysäköinti kielletty

Pysäyttäminen kielletty

merkit

koulun oppilaiden koulumatkalla

Pysäköintikieltoalue

Pysäköintikieltoalue päätty

Jalkakäytävä

Pyörätie

Pyörätie ja jalkakäytävä rinnakkain

Yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä

Pysäköintipaikka

Suojatie

Taajama

Taajama päätty

Umpitie

Pakollinen pysäyttäminen

Väistämisvelvollisuus risteyksessä

Nopeusrajoitus

Nopeusrajoitusalue

Piirrä reitti kotoa kaverillesi

Dunckerinkadulta kouluun

- jää odottamaan keskikorokkeelle, jos autoja tulee
- varo kääntyviä ajoneuvoja risteyksessä
- turvallisinta on taluttaa pyörä tien yli
- ota kevyenliikenteenväylällä huomioon myös muut pyöräilijät
- muista pysähtyä Pulkkakadun suojatien reunaan ennen ylittämistä

SILJA JOHANNA PYÖRÄILEE KOULUUN

Silja Johanna asuu Dunckerinkadulla ja on jo niin iso tyttö, että saa ajaa pyörällä kouluun. Lähtiessään hän laittaa kypärän päähänsä. Silja kertoo koulumatkastaan:

"Omasta pihasta lähettäessä autoilijat, pyöräilijät ja kävelijät käyttävät samaa porttia. Matka jatkuu Aitolahdentien yli. Ennen tietä pysähdyn ja katson onko tie vapaa. Sitten talutan pyörän tien yli. Tiellä on keskikoroke helpottamassa ylitystä. Ensinnä katsan vasemmalle ja jos autoja ei tule, niin kävelen keskikorokkeelle asti. Sitten keskityn katsomaan oikealle. Kun tie on ylitetty, niin pitää ylittää pian myös Atalanväylä. Siinäkin on onneksi keskikoroke, sillä tiellä on paljon käyttäjiä."

"Aitolahdentien varressa on kevyenliikenteenväylä, mitä pitkin pääsee melkein kouluun asti. Pyörällä ajetaan väylän oikeaa reunaa. Pulkkakadulle pääsee liikekeskuksen päässä olevaa kävelytieta pitkin. Pulkkakadulla on myös suojatie. Sitten olenkin siinä paikassa, mihin pyörän voi jättää koko päiväksi. Lukitsen pyörän ja otan kypärän pois päästäni. Kävellessäni sisälle mietin, mistä huomenna tulen kouluun. Päätän ajaa Pyydystäjänkadun kohdalta alkavaa puistotietä pitkin, mistä pääsee koulun pihaan asti. Siellä on niin kaunistakin."

Orimuskadulta kouluun

- varo isoja autoja, koska niiden jarrutusmatka on pitkä
- käytä valaistuja reittejä
- kiireetön koulumatka on turvallisin

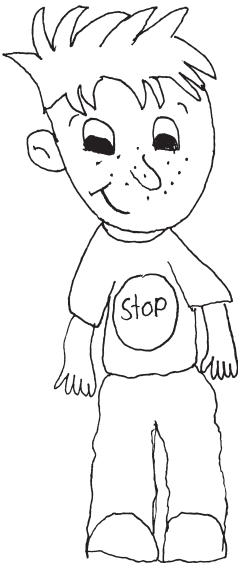

"Atalan kouluun tulee lapsia myös Orimuskadulta. Atanväylää ylitettäessä tulee olla erittäin tarkkana. Reittiä käyttävät kuorma- ja linja-autot, joiden jarrutusmatka on pitkä. Katso ja kuuntele tarkasti, kun ylität Atanväylää. Loppumatka sujuukin sitten turvallisesti, kun voi kulkea puistotietä tai pieniä katuja pitkin. Pimeään aikaan kannattaa käyttää valaistuja reittejä. Pitkospuitakin pitkin voi koulumatkaa kulkea, mutta juuri siinä kohdassa on valoina vain tähdet. Leikkipuistojakin matkan varrella on, mutta aikaa saattaa kulua liikaakin, jos jää keinumaan tai kiipeilemään. Aikaa pitää varata tarpeeksi, sillä koulumatkalla ei koskaan saisi olla kiire. Kiireetön koulumatka on turvallisin."

Nuotiokadulta kouluun

- vältä Nuotiokadun ja Nikinväylän rieteyksen suojatietä, koska näkyvyys on huono – kulje Nikinväylän jalkakäytävää ja ylitä tie turvallisemmasta paikasta suojatietä pitkin
- kävele jalkakäytävällä mahdollisimman kaukana autotiestä

"Nuotiokadulta lähdetään kouluun Nikinväylän jalkakäytävää pitkin. Jos sinä asut Nuotiokadulla, älä käytä sen kohdalla olevaa suojatietä. Siinä on mäki ja lisäksi tie kaartuu. Näkyvyys on huono. Kulje siis Nikinväylän reunaa ja ylitä tie vasta myöhemmin suojatietä pitkin. Tienristeyksien kohdalla pitää olla tarkkana. Pysäköintialueita on myös paljon tien laidassa. Autoja voi tulla myös pihosta. Jalkakäytävällä kannattaa kävellä reunassa, mahdollisimman kaukana autotiestä. Lopun matkaa voi kulkea puistotietä pitkin, ja sitten näkyikin jo Atalan koulun piha. Olet perillä."

Muista aina liikenteessä!

1. Älä juokse suojatielle.
2. Varmista aina itse, että tie on vapaa.
3. Katso vasemmalle, oikealle ja vielä kerran vasemmalle ennen tien ylittämistä.
4. Ylitä tie aina suojatietä käyttäen.
5. Kävele jalkakäytävällä mahdollisimman kaukana autotiestä.
6. Älä leiki, pelleile tai pelaa autotiellä tai sen läheisyydessä.
7. Poistuessasi linja-autosta varo pyöräilijöitä. Älä myöskään ylitä tietä linja-auton edestä tai takaa.
8. Turvallisinta on taluttaa pyörä suojatien yli.
9. Pimeänä aikana on käytettävä heijastinta.
10. Kiireetön matka on turvallisin.

Pyöräilijän huoneentaulu

1. Polkupyörä on ajoneuvo. Pyöräilijöillä on liikenteessä samat velvollisuudet kuin muiden ajoneuvojen kuljettajilla.
2. Pyöräilijän paikka on pyörätiellä ja aina sen oikeassa reunassa. Ohittaminen tapahtuu erityistä varovaisuutta noudattaen vasemmalta puolelta. Muista jättää riittävä etäisyys muihin pyöräilijöihin.
3. Vain alle 12-vuotiaat saavat pyöräillä jalkakäytävällä. Tällöin pyöräilijä ei saa häiritä muita jalkakäytävällä kulkijoita.
4. Lähestyessäsi kävelytiellä tai kevyenliikenteenväylällä ohitettavia kävelijöitä tai pyöräilijöitä, anna heille hyvissä ajoin soittokellolla merkki saapumisestasi. Näin ehkäiset törmäysvaaran.
5. Viisitoista vuotta täyttänyt henkilö saa kuljettaa pyörällä yhtä enintään kymmenvuotiasta lasta. Lapsen kuljettaminen on sallittu vain, jos polkupyörässä on häntä varten sopiva turvaistuin ja jalat on suojattu tarkoituksenmukaisesti.
6. Lähesty risteystä varoen ja tarkkaile, mitä muut tekevät. Ole valmis väistämään ja tarvittaessa pysähtymään. Kun kevyenliikenteenväylä jatkuu suojatienä risteuksen yli, voi risteuksen ylittää ajamalla. Turvallisinta kuitenkin on joka tilanteessa ylittää tie pyörää taluttaen ja varoa ajoradan muuta liikennettä.
7. Turvallisin tapa kääntyä vasemmalle ajotieltä on pysäyttää pyörä tien laitaan risteuksen jälkeen, tarkkailla liikennettä ja taluttaa pyörä tämän jälkeen ajoradan yli.
8. Muista kääntyessäsi antaa hyvissä ajoin kädellä suuntamerkki muille tiellä liikkujille.
9. Kypärä on tärkein turvavarusteesi pyöräillessäsi. Käytä sitä aina lyhyilläkin matkoilla ja kiinnitä se huolellisesti. Huolehdi lisäksi, että pyöräsi varusteet, erityisesti jarrut, ovat kunnossa.
10. Saapuessasi alikulkutunneliin, varoita muuta liikennettä kilauttamalla soittokelloa ja alenna nopeutesi, että voit tarvittaessa turvallisesti pysäyttää pyöräsi.

Pyörätie

Pyörätie ja jalkakäytävä rinnakkain

Yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä

Kevyenliikenteen väylällä jalankulkija kulkee oikeassa tai vasemmassa reunassa. Pyöräilijä ajaa sielläkin oikeassa reunassa. Huomaa kuitenkin, että pelkällä jalkakäytävällä saa ajaa vain alle 12 -vuotias, kunhan ei häiritse jalankulkijoita.